

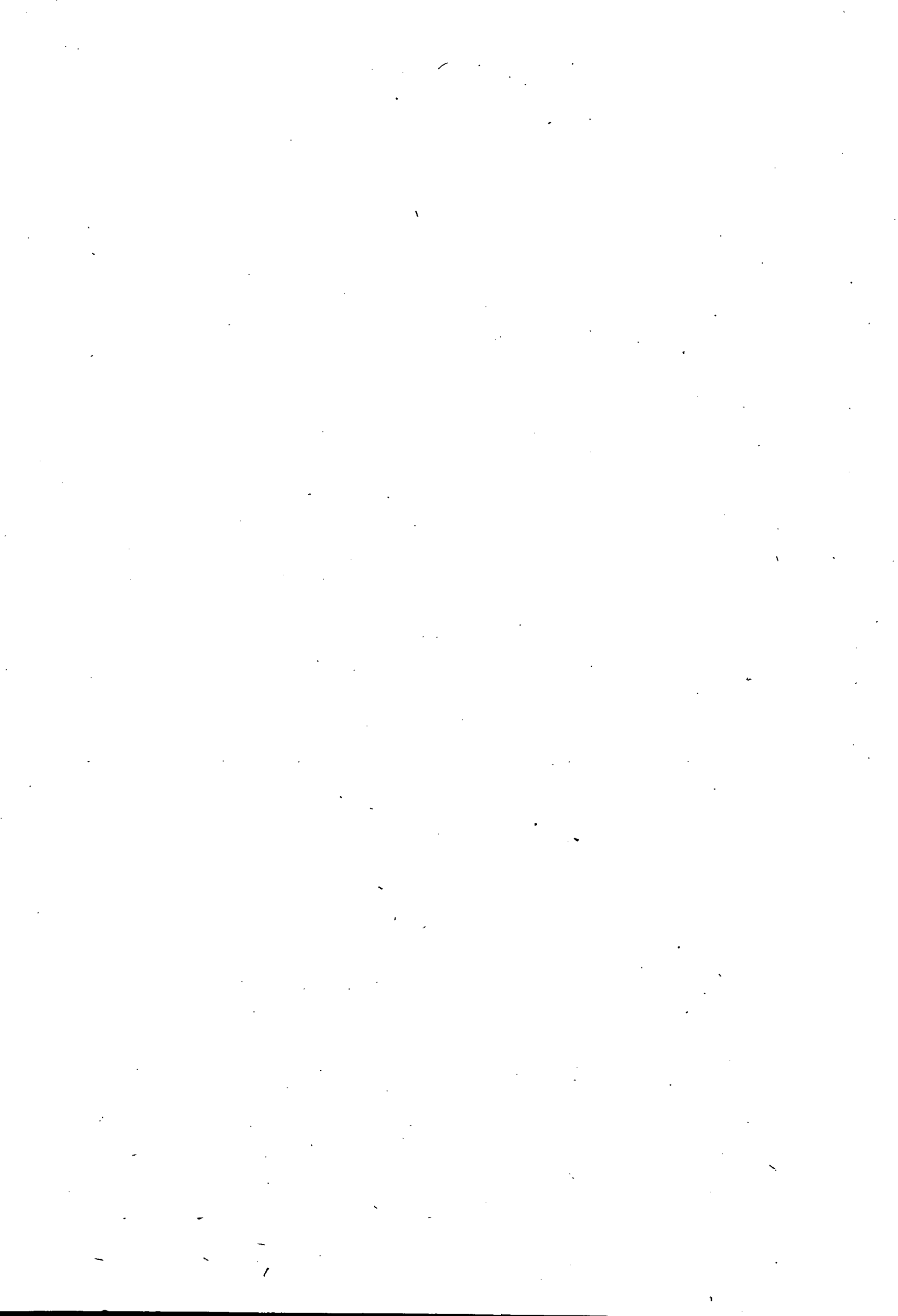
MARXISM TODAY 1973. ÉVF.

A Brit Kommunista Párt Angliában viszonylag kevésbé ismert lapjai közé tartozik laptársával, a Labour Monthly-val együtt. A folyóirat havonta jelenik meg Londonban, szerkesztőbizottságát neves szakemberek alkotják, élén James Klugmannel. Jellemét tekintve a lap elméleti és vitafolyóirat, a kettősség a tematikájában is megnyilvánul. Szerkezeti szempontból három részt különböztetünk meg: az első részben, a szerkesztői kommentárokban a mindennapi gazdasági, társadalmi, politikai, kulturális eseményekhez fűz magyarázatot a szerkesztő, az illető kérdéssel kapcsolatban rámutatva a kommunisták álláspontjára is. A második részben az elméleti jellegű cikkek következnek. Ezekben azokkal a fontosabb fogalmakkal, folyamatokkal stb. foglalkoznak neves szakemberek, amelyeknek aktuális jelentőségük van az angol Kommunista Párt taktikájának és stratégiájának szempontjából /pl. A szocialista forradalom stratégiája Nagy-Britanniában, Irányzatok a brit kapitalizmusban a 70-es években/. A harmadik részt a vitacikkek alkotják.

Ez után az általános áttekintés után egy tanulmányt ismertetnék röviden, egy olyan elméleti jellegű cikket, amelynek segítségével az angol kapitalizmus jelenlegi helyzetét ismerhetjük meg: Ron Bellamy - Tendenciák a brit kapitalizmusban a 70-es években.

A neves tudós részletesen foglalkozik azokkal a folyamatokkal, amelyek a brit kapitalizmust az adott időszakban jellemzik, de rávilágít annak nemzetközi összefüggéseire is. Megállapítja, hogy a tudományos és technikai forradalom következtében egyre inkább nőnek a potenciális termelőerők, amelyek lehetővé, sőt szükségessé tesznek nemcsak az egy országon belüli, de az egyes országok közötti koordinációt is. Ez a nemzetközi összefogás feltétlenül pozitív jelenség, de ugyanakkor nem mindegy, hogy kapitalista vagy szocialista koordinációról van szó. Sokan ugyanis - jegyzi meg a szerző - éppen a nemzetközi összefogás szükségességével indokolták a Közös Piachoz való csatlakozást. A probléma ebben az esetben az, hogy a koordináció a monopolkapitalizmus érdekeit szolgálja, így ezt a fajta koordinációt a termelési viszonyok szempontjából pozitívnak nem minősíthetjük /míg a termelőerők szintjén előreha-

ladást jelent!/. Ezután konkrétan megvizsgálja a brit tőke tevékenységét, irányulását, és megállapítja, hogy a külföldön befektetett angol tőke igen nagy jelentőségű nemcsak volumenét, de koncentrálttsági fokát tekintve is. Ezt alátámasztja az a tény is, hogy a leginkább tőkeerős társaságok fektetik be tőkéjüket külföldön. Ugyanakkor a fúzionálások is nőnek a Közös Piacon belül. /pl. 1962-68 között 3078/. Két ellentétes tendencia küzd egymással: az egyik az összeurópai állammonopolista érdek, amely szembenáll az USA és Japán részéről történő tőke kivittel; a másik a magánérdek, amelynek viszont előnyös az amerikai tőkebeáramlás. A kapitalista államok arra törekszenek, hogy a fúzionálások a Közös Piacon belül menjenek végbe, és igyekezzenek ezt a tendenciát erősíteni az amerikai és japán fúzionálással szemben. A folyamatban nagy szerep vár a brit tőkére. Rámutat a szerző arra is, hogy a fejlett kapitalista országok közötti tőkeexport méginkább szükségessé teszi munkásosztályaik számára az egységet. A brit imperializmus helyzetére rátérve a szerző megállapítja, hogy Anglia belépése a Közös Piacba az ország objektív gyengeségét mutatja, azt, hogy termelőerőinek fejlődése megakadt. Maga a tory Heath-kormány is elismerte, hogy a második világháború után Nyugat-Európa vezető országait új szuperhatalmak előzték meg /USA, Japán/, de lehetőség van arra, hogy Nyugat-Európa is szuperhatalommá váljék. Ezt segíti elő gazdaságilag a Közös Piac. Nagy-Britannia esetében már a Közös Piacba való belépés előtt megfigyelhetjük, hogy a Sterling-övezetből Nyugat-Európába tevődött át a tőkebefektetés zöme, és a belépés az EKG-ba csak ezt a folyamatot növelte. Végül Bellamy leszögezi, hogy a hazai ipar fejlesztése szükséges, de ha a pénzt tőkeexportra és hadikiadásokra pazarolják, elkerülhetetlenül csökken a néptömegek életszínvonala. A Nyugat-európai gazdasági tömb szuperhatalmi funkciójánál fogva háborús fenyegetést is jelent, ezért a Közös Piacba való belépést ellenzők az európai biztonságot is féltették. Küzdeni kell azért, - mondja végső tanulságként a szerző - hogy az ipar modernizálásából, a koordinációból származó hasznot ne a monopolisták fölőzzék le. Ron Bellamy cikkének mondanivalója az, hogy a kapitalizmus legvégző, hanyatló szakaszába érkezett, amikor lehetséges, de szükséges is következetes osztályharc folytatása.

TARTALOMJEGYZÉK :

Köszöntjük új tanszéki csoportunkat! /Czeplédi Katalin/	3. old.
TUDOMÁNYOS MŰHELY	
1975-ben megkezdődik a "tizskötetes" megjelenése /Bodonyi Ilona - Csernus Sándor/	4. old.
Mérei Gyula:Struktúratörténet-kutatás az NSZK polgári történetírásában /Harci Tibor/	8. old.
DIÁKKÖREINKRŐL JELENTJÜK	
A Filozófia Diákkörről.../Béresi Csilla/	10. old.
Adalékok a modern irracionális keletkezéséhez /Csejtei Dezső/	15. old.
A sartre-i egzisztencializmus humanizmusáról /Dékány András/	18. old.
Egy filozófiatörténet margójára /Csejtei Dezső/	19. old.
Egy kiállítás - és ami mögötte van /ifj.Kürti Béla/	21. old.
DIÁKKÖRI FÓRUM	
Diákköri Konferencia 1974 Szeged /Schwarcz Klára/	26. old.
Egy "harmadik utas" kísérlet:a "peronizmus" első szakasza 1943-1955 /Dárdai Ágnes - Fischer Ferenc - Balogh Gabriella - Fricska Anna - Hajdók Ibolya/	27. old.
Adalékok a magyar-francia kapcsolatok történetéhez a puszta-szeri monostor kapcsán /Matuz Edit/	29. old.
Csepő céhek és posztómanufaktúrák a XVIII.-XIX.században Ucsyirém és Komárom megyében /Csajági Réka/	32. old.
Pálffy Ferenc Amerika-képe /Csillag András/	34. old.
Nyuzó Mihály /Makkai Margit/	38. old.
SZAKMAI ÉRDEKVÉDELEM	
A pályakezdés nehézségei /Bodonyi Ilona/	40. old.
Szigetletok ürügyén /Harci Tibor/	42. old.
HI - HI - STORY	
Dr.Kézdy-Vásárhelyi Béla:Él-e még Attila vére európai családokban? /Csernus Sándor/	46. old.
RECENZÍÓK	
ACTA IUVENUM 73. Történelem /Szvák Gyula/	49. old.
Korunk Évkönyv 1974 /Gróh Dániel/	51. old.
Marxism Today 1973.évf. /Tóth Sándor/	54. old.